

"הפרחת השממה" - כינונה של תכנית קונצרטים לגיל הרך בעיר חיפה בראייה קהילתית

ד. שגיב

בית הספר לחינוך, המגמה לסוציולוגיה של החינוך, האוניברסיטה העברית ירושלים, ישראל

תכנית הקונצרטים לגיל הרך בחיפה מבוססת על רעיון מוכר שהוכח היטב בארץ ובעולם - מפגשים מונחים עם מוזיקה חיה ואיכותית, לאחר תהליך הכנה במהלך שנת הלימודים מידי המורים למוזיקה. מסגרת זו מבקשת להתייחס לקונצרט כשיאו של תהליך חינוכי, ולא כאירוע חד-פעמי. בעשור האחרון מסגרת עשייה זו תפסה תאוצה רבה בעקבות הצלחת תכנית "מפתח" (החלוצה העיקרית והבולטת בתחום), "לגעת במוזיקה" ועוד רבות אחרות, כך שמבחינה רעיונית הייתה פלטפורמה טובה להתבסס עליה עם פיתוח התוכנית לגיל הרך בחיפה.

התכנית פועלת זו השנה הרביעית, ונבנתה בהתאם לתפיסה קהילתית - "נוער מנגן לילדים", תוך הקפדה רבה על איכות התכנים, הכנה מדוקדקת של הצוות החינוכי בהשתלמויות מקצועיות, ובחירת רפרטואר קלאסי המותאם לצרכיו של הגיל הרך. בטרם נבנתה תכנית זו הן הרשות והן משרד החינוך לא הפעילו כל התערבות פדגוגית של חינוך מוזיקאלי לגיל הרך בעיר, ועתה, לאחר מספר שנים של מאמץ רב, שותפים לה כ-1700 ילדים בגני הילדים ברחבי העיר. ייחודה של תכנית זו, כך אני סבור, נוצר בזכות השינוי שהתחולל כ"מהפכה מלמטה" - הביקוש בשטח לאורך השנים האחרונות הביא לכך שהמוזיקה החלה להיות משולבת כתכנית חינוכית מרכזית בסדר היום של קובעי המדיניות. בנוסף, וכחלק מהתפיסה הקהילתית, הוחלט כי תועצם דמותה של הגננת כמובילת תחום המוזיקה בכיתת הגן לצידה של המורה למוזיקה. הגננות הן אלו שנטלו את מושכות הכנת הילדים לקראת הקונצרטים (בהליך הכשרה מוסדר), כך שהשפה המוזיקאלית אט אט הושרשה בפרקטיקת עבודתן היומיומית, ולא רק לטובת הקונצרטים.

התוכנית יצאה לדרך עת שימשתי כמנהל הקונסרבטוריון העירוני (2008-2010), וכמרכז מגמת המוזיקה בבית ספר לאומנויות בעיר (2006-2011). בשנה הראשונה לכינונה של התוכנית פעלתי להבאת הרכבי נוער אל גני הילדים, ועלו קונצרטים בודדים. בעקבות ההדים הרבים העירייה החליטה לקחת תחת חסותה את התכנית לשנת ניסיון (פיילוט). בשנה השנייה, בתקציב זעום, עלו 24 קונצרטים קאמריים בגני העיר, ובתום השנה עלה קונצרט מסכם בנגינתה של תזמורת הנשיפה העירונית להורים וילדי הגנים בשעות אחר הצהריים. הכנת הילדים לאורך השנה הוכיחה עצמה - התוכנית זכתה להצלחה עצומה, ובקונצרט המרכזי לא היה כיסא ריק אחד - מאות רבות נהרו אל האולם. הביקוש האדיר לא הותיר את קובעי המדיניות אדישים - מחלקת החינוך של העירייה, בשיתוף משרד החינוך, החליטו לקחת חסות מלאה על התוכנית ומאז היא זוכה ליציבות, המשכיות, העמקה והרחבה (בשנה זו היא מופעלת ב-50 גנים). כל אלה מעידים על כך שכנראה שממת החינוך המוזיקאלי לגיל הרך בעיר חיפה הוחלפה בעושר תרבותי וחינוכי רב.